

Ivars Magazeinis (Daugovpīļa tīsa)
LATGALISKAIS DAUGOVPIĻĪ GIDA STUOSTŪS I PUBLISKAJĀ TELPĀ

Atslāga vord: *kulturys turisms, kulturobjekti, publiskuos zeimis, „latgališu pādi Daugovpīlī“, viesturiskuo atmiņa.*

Daugovpīļs simboliski ir „daudzeju „iudiņu“, kulturu, volūdu, ticeibu i liktiņu piļsāta“.¹ Ari „Latgolys regiona turisma atteisteibys marketinga planā“ pastreipuota Latvejā ūtruos leluokuos piļsātys „kulturys nūtykumu daudzveideiba“² multikulturalā vidē, a jamā vīta ari latgaliskajam, sūpluok viesturiskajam i myusdīneigajam vyspuorlatvyskajam, krīvyskajam, pūliskajam, boltkrīvyskajam, ebrejiskajam, vuocyskajam i t. t.

Nasaverūt iz piļsātys tyvuokuos i tuoluokuos „viesturiskuos atminis“, kuramā latgaliskajam ir mozuok vītys nakai Pīterburgā Krīvejā, Rēzeknē voi cytuos Latgolys piļsātuos, i nazkurim napasenejim puorsprīdumim, ka Daugovpīļs napozicionej sevi kai Latgolys organisku daļu, daudz kas ir atkareigs nu poša gida i tūs cylvāku, kuri grib dzierdēt piļsātys „raibū“ viesturi i redzēt ituos viesturis zeimis.

Itys referats ir praktika – piļsātys sertificāta gida – analitiski publicistisks pasavierīņs iz tuo, cik daudz (voi moz) Latgolys administrativajā golvyspiļsātā Daugovpīlī turisma informacejis pīduovuojumā teik izmontuota latgališu volūda i kas gida stuostejumā latgaliski voi cytuos volūduos teik pastreipuots par latgališu kulturys personeibom, nūtykumim, fenomenim, taipat – kaidys publiskuos zeimis voi kulturobjekti paleidz gida stuostejumu paspylgtynuot.

Nu pazeistamuokūs publiskūs zeimu nūsaucoma Vladislava Luoča i Juoņa Cybuļska izdevnīceibys dorbam veļteita pīminis pluoksne (latgaliski) Alejis ilā 5, kai ari pīminis pluoksne pi bejušuos Daugovpīļa Školuotuoju inštututa ākys Saulis ilā 1/3 juo direktorei Valerejai Seilei (teksts latvišu literarajā volūdā, niule pluoksne ir puornasta iz pogolma i nu uorspusis nav radzama).

Raiņa zeime Daugovpīlī, resp., juo kryušu tāls, atškireibā nu Rēzeknis, atsarūn piļsātys centrā – pi Daugovpīļa Universitatis golvonuo korpusa. Caur itū personeibu var klauseituojus izvoduot pa Latgolu, Latveju i Šveici, izarunuot par socialismu, izgleiteibu, jurista i žurnalista profeseju, par „vīnojušū“ poezeju i daudz kū cytu.

Vīns nu jaunūs turistu maršrutu vad iz 2016. goda junī atkluotū Šmakovkys muzeju. Par piļsātys i regiona vīnu nu slovonuokajim objektim suoc palikt Cītūksnis vīnuvīt ar jimā asūšū i 2013. goda aprelī attaiseitū Marka Rotko Muokslys centru. Cītūksnī deļ „militaruos puorsavuiceišonys“ beja īsaukta i daļa latgališu, t. sk. izdeviejs V. Luocs.

Daugovpīlī sovus „vēsturiskūs pādus“ ir pamatuši daudzi slovoni latgališi, ite varātumem likt memorialuos pluoksnis tū pi tuos – Fraņcs Trasuns, Juoņs Višnevskis, Konstantins Raudive, Juoņs Klīdziejs, Jurs Pabierzs i t. t.

Svareiga kulturzeime ir i Daugovpīļa katuoļu kopi, kur var apraudzeit vairuoku ivārojāmu latgališu paglobuošonys vītys – V. Seilis, Amalejis Bžežinskys, Puovula Laizāna i cytu.

Bez pīmynātūs zeimu piļsātys centrā var iraudzeit i jaunus uzrokstus latgaliski voi par itū tematiku, kai, saceisim, izkuortne „Made in Latgola“ pi veikala „O, Marta!“. Afišys latgališu volūdā pasaruoda sakarā ar Latgolys Studentu centra pasuokumim, folklorys kūpu „Dyrbyni“, „Svātra“ i grupys „Dabasu Durovys“ izastuošonom, Daugovpīļa teatra izruodem latgaliski.

Summejūt: Daugovpīļs (*Daugavpils, Dinaburga, Dvinska*), kai i vysa Latgola, ir lelum lels vardamkotlys (*melting pot*), kuryumā salypuši daudzēji kultursluoni, tymā skaitā „austrumlatvyskais“ – latgaliskais. Itū vysu var redzēt i publiskajuos kulturys zeimēs.

¹ Šuplinska, I. (zyn. red.) *Latgolys lingvoteritorialuo vuordineica* II. Rēzekne: Rēzeknis Augstškola, 2012, 169.

² *Latgales reģiona tūrisma attīstības mārketinga plāns*. Daugavpils, Latgales plānošanas reģions, 2012, 23.